

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

Autoritate de stat autonomă

HOTĂRÂREA Nr. 815

din 02.12. 2008

Dosar nr: 493/2008.

Petiția nr: 8712 din data de 22.08.2007.

I .Petent: Forumul Civic al Românilor cu sediul ales în Sfântu Gheorghe, Str. Grof Miko Imre, nr.2, județ Covasna.

II.2. Numele și reședința reclamatului

2.1 Primăria municipiului Sfântu Gheorghe cu sediul ales în Sfântu Gheorghe, str. 1 Decembrie 1918, nr. 2, județ Covasna.

2.2 Consiliul județean Covasna cu sediul ales în Sfântu Gheorghe, P.ța Libertății nr. 4, județ Covasna.

Obiect: Excludere cetățenilor români de alte naționalități decât cea maghiară, de la manifestarea „Întâlnirea maghiarilor covăsneni de pretutindeni” oranzată în perioada 17-20.08.2007.

III. Procedura citării.

Prin emiterea citațiilor cu nr.1165,1164, 1163 din data de 14.01.2008, pentru data de 14.02.2008 și 3851-3853 din 07.03.2008 pentru data de 10.04.2008(ca urmare a solicitării exprese a reclamațiilor).

Procedura citării a fost legal îndeplinită.

La termen nu au fost prezente părțile.

IV. Obiectul sesizării și susținerile părților

A. Petentul sesizează Consiliul cu privire la următoarele aspecte :

1. Consiliul județean Covasna a organizat în perioada 17-20.08.2007, sub genericul “Întâlnirea maghiarilor covăsneni de pretutindeni” manifestări publice de amploare cu caracter strict etnic. La aceste manifestări s-au cheltuit peste 11 miliarde lei, din bugetul public.
2. Manifestările au fost dedicate cetățenilor de naționalitate maghiară, ceilalți (români, germani, evrei, romi) fiind excluși pe criteriul etnic.
3. Conform declarațiilor de presă ale conducerii consiliului județean (Observatorul de Covasna din 01.08.2007) scopul manifestării fiind acela de a „adânci relațiile dintre cei plecați din acest ținut și cei rămași

acasă...destinat doar maghiarilor care s-au născut în acest spațiu cultural și acum trăiesc peste granițe”.

4. Materialele publicitare au fost întocmite doar în limba maghiară (afișe, panouri publicitare, anunțuri exclusiv în presa de limbă maghiară, site-ul exclusiv în limba maghiară).

Manifestările organizate și desfășurate sub genericul de mai sus au fost de natură a defavoriza nejustificat comunitatea românească, fiind supusă unui tratament injust, degradant față de cea maghiară. Prin aceasta s-a creat o atmosferă de îndreptățită nemulțumire și indignare în rândul cetățenilor.

Manifestările respective au produs o discriminare a cetățenilor români pe baza criteriului etnic.

B. Consiliul județean Covasna prin adresa nr. 2305 din 28.03.2008, a precizat următoarele:

1. Evenimentul la care se face referire s-a desfășurat sub genericul „Întâlnirea covăsnenilor de pretutindeni” și nu așa cum pretinde petentul.

2. Tratatul care conferă unui grup de persoane drepturi suplimentare, pe baza originii naționale sau din alte motive, nu poate fi considerat ca discriminând alte persoane...

3. Prin organizarea evenimentului respectiv nu au fost încălcate drepturile niciunui cetățean român, ori al altui stat, nimeni nu a fost exclus de la a participa la acest eveniment. Nu au fost îngrădiri în exercitarea în orice fel a drepturilor omului, nimeni nefiind marginalizat ori împiedicat să participe la acest eveniment.

4. Faptul că publicitatea evenimentului s-a făcut în limba maghiară s-a datorat tocmai faptului că s-a adresat maghiarilor din județ care reprezintă 74% din populație. Evenimentul a beneficiat și de o puternică mediere în limba română.

Pornind de la considerentele invocate și de prevederile Convenției-Cadru pentru protecția minorităților naționale, ratificată de România în anul 1995, se solicită respingerea petiției ca fiind netemeinică, nelegală și nefondată.

C. Primăria municipiului Sfântu Gheorghe, prin adresa nr. 5349/08.04.2008, a precizat următoarele:

1. În perioada de referință a evenimentului, Centrul cultural al județului Covasna, a organizat „Întâlnirea maghiarilor covăsneni de pretutindeni” și care a beneficiat de sprijinul financiar al municipalității.

2. Scopul manifestărilor a fost acela de a adânci relațiile dintre cei plecați din acest ținut și cei rămași acasă.

3. Constituția României garantează dreptul persoanelor aparținând minorităților naționale de a păstra, dezvolta și exprima identitatea lor etnică, culturală, lingvistică sau religioasă.

4. prin acea manifestare nu au fost propagate idei totalitare de natură fascistă, comunistă, rasistă sau șovină, nu s-a îndemnat la ură națională, la violență, discriminare sau nu s-a organizat lovitură de stat. Nu a fost încălcată ordinea, siguranța sau moralitatea publică.

5. Această manifestare a fost o întrunire pașnică, deschisă pentru toată lumea și la care era posibilă participarea tuturor cetățenilor interesați, fără discriminare.

D. Din Raportul de investigații, desfășurate în perioada 13-14 12 2007, rezultă următoarele:

1. Petentul a pus la dispoziția echipei o serie de documente, ce au fost acordate participanților la întrunire, materiale redactate exclusiv în limba maghiară.

2. Monografia ținutului a fost editată doar în limba maghiară iar în cuprinsul său nu se face referire la națiunea sau istoria română.

3. La nivelul Primăriei municipiului Sfântu Gheorghe s-au purtat discuții cu doamna viceprimar E. J. S. și I. V. director executiv, cărora li s-a înmănat o copie de pe petiție și au fost obținute documente referitoare la implicare primăriei în acest eveniment.

4. La nivelul Consiliului județean Covasna au fost purtate discuții cu dl. V. L., vicepreședinte și S. I., director. Au fost obținute documente referitoare la poziția consiliului față de eveniment.

5. La nivelul Centrului cultural au fost obținute documente referitoare la derularea activităților circumscrise evenimentului.

La solicitarea Colegiului director atât Consiliul județean Covasna cât și Primăria municipiului Sfântu Gheorghe au pus la dispoziție documente din care rezultă acțiunile, tema acestora, beneficiarii și sumele cu care, cele două instituții, le-au sprijinit.

IV. În drept.

Având în vedere:

1. prevederile art. 7 din **Declarația Universală a Drepturilor Omului** potrivit căruia: „*Toți oamenii sunt egali în fața legii și au dreptul fără deosebire la o protecție egală a legii. Toți oamenii au dreptul la o protecție egală împotriva oricărei discriminări care ar încălca prezenta Declarație și împotriva oricărei provocări la o astfel de discriminare.*”

2. art. 2 din **O.G.137/2000**, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, forma republicată, constituie discriminare “orice **deosebire, excludere, restricție sau preferință**, pe bază de rasă, naționalitate, **etnie**, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”,

Alin. 4 prevede că „orice **comportament** activ ori pasiv care, prin **efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust** sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale”.

Și **art.15** din același act normativ prevede “constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice **comportament manifestat în public**, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau **vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umiltoare sau ofensatoare**, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei **comunități** și legat de **apartenența** acestora la o anumită rasă, naționalitate, **etnie**, religie, **categorie**

socială sau la o categorie defavorizată ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

3.CONVENTIA-CADRU pentru protectia minoritatilor nationale, care la art. 6 și 20 precizează:

1. Partile vor incuraja spiritul de toleranta si dialogul intercultural si vor lua masuri efective pentru promovarea respectului reciproc, intelegerii si cooperarii dintre toate persoanele care traiesc pe teritoriul lor, indiferent de identitatea etnica, culturala, lingvistica ori religioasa a acestora, indeosebi in domeniile educatiei, culturii si al mijloacelor de informare.

2. Partile se angajeaza sa ia masuri corespunzatoare pentru a proteja persoanele care ar putea fi victime ale amenintarilor sau actelor de discriminare, ostilitate sau violenta, datorita identitatii lor etnice, culturale, lingvistice sau religioase.

art. 20 In exercitarea drepturilor si libertatilor decurgind din principiile inscise in prezenta conventie-cadru, orice persoana apartinand unei minoritati nationale va respecta legislatia nationala si drepturile celorlalti, in special ale persoanelor apartinand majoritatii sau altor minoritati nationale.

Ținând seama și de explicațiile unor termeni din convenție, date prin Raportul explicativ, ce însoțește convenția, conform căroră:

“37. Paragraful 2 prevede ca drepturile si libertatile decurgind din principiile conventiei-cadru pot fi exercitate individual sau in comun cu altii. El recunoaste, astfel, posibilitatea exercitarii in comun a acestor drepturi si libertati, ceea ce este distinct de notiunea drepturi colective. Termenul **altii** trebuie inteles in cel mai larg sens posibil, incluzind persoane apartinand aceleiasi minoritati nationale, altei minoritati nationale ori majoritatii.

50. Aceasta dispozitie se inspira din paragraful 40.2 al Documentului C.S.C.E. de la Copenhaga. Obligatia respectiva vizeaza protejarea tuturor persoanelor care pot fi victime ale amenintarilor ori actelor de discriminare, ale ostilitatii sau violentei, indiferent de sursa unor astfel de amenintari sau acte.

89. Persoanele apartinand minoritatilor nationale li se cere sa respecte Constitutia nationala si legislatia nationala. Cu toate acestea, in mod cert, respectiva referire la legislatia nationala nu indreptateste partile sa ignore prevederile conventiei-cadru. Persoanele apartinand minoritatilor nationale trebuie, de asemenea, sa respecte drepturile altora. In aceasta privinta, se poate face referire la situatiile in care persoanele apartinand minoritatilor nationale reprezinta o minoritate la nivel national, dar alcatuiesc majoritatea intr-o anumita zona a statului.

O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții:

- Existența un tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)
- Existența un criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limba, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, varsta, handicap, boala cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*

- Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;
- Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop să nu fie adecvate și necesare.

Sub acest aspect, raportându-ne la definiția prevăzută de art.2, alin.1 și coroborată cu prevederile art.2 alin. 4 și art. 15 din O.G. nr.137/2000 cu modificările și completările ulterioare, republicată, constatăm că elementul material al faptei imputate constă, în speță, în activitatea exterioară de săvârșire care se realizează sub forma unei acțiuni prin exprimare scrisă(hotărârea consiliului județean Covasna) și cu materializare în planul efectiv al manifestărilor desfășurate pe zile și domenii de interes. Se reține astfel un comportament activ, concretizat în afirmații, dispoziții sau acțiuni care au un conținut bazat pe asociere etnico-națională în strânsă legătură cu un comportament manifestat expres și care, luate împreună, în general, denotă o stare față de care oamenii manifestă dispreț și/sau dezaprobare.

În ceea ce privește sensul evenimentului, per se, poate fi reținută o conotație negativă. Prin atitudinea autorului, consiliul județean Covasna, manifestată sub formă de expresii scrise și manifestări concrete are la bază apartenența etnică a participanților la manifestări(grup țintă) și este de natură a aduce atingere demnității celorlalte categorii de cetățeni, alții decât cetățenii români de naționalitatea maghiară, drept garantat de lege, prin art. 1 al O.G. nr.137/2000, republicată: „În România, stat de drept, democratic și social, **demnitatea omului**, (...), libera dezvoltare a personalității umane **reprezintă valori supreme și sunt garantate lege**”. Colegiul director reține că sensul evenimentului criticat este cel de a se prezenta o posibilă modalitate de apropiere a persoanelor care au ca element comun apartenența la spațiul covăsnean, iar în cazul de față, apartenența comună la aceeași naționalitate, cea maghiară, este elemental definitoriu în baza căruia s-a organizat și desfășurat evenimentul “Întâlnirea maghiarilor covăsneni de pretutindeni”.

Din acest punct de vedere se întrunește elementul de defavorizare nejustificată, de supunere la un tratament injust al celorlalte persoane față de care nu s-au făcut invitații, nu au fost incluse în cadrul manifestărilor derulate și nu au fost înștiințate prin limba oficială, respectiv comunitățile aparținând celorlalte naționalități altele decât cea maghiară.

În analiza obiectului plângerii deduse soluționării, Colegiul Director se raportează la jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului pentru a răspunde problemelor din speța de față.

Raportat la dreptul de a nu fi supus discriminării, trebuie reținut că fosta Comisie Europeană a Drepturilor Omului în cauza Asiaticilor Est Africani v. Marea Britanie a pronunțat prima decizie a unei instanțe internaționale prin care s-a precizat că discriminarea poate constitui una din formele de „tratament degradante”, interzise ca parte a dreptului de a nu fi supus torturii.

Colegiul Director, reține că informațiile cu privire la contextul în care organizatorii au structurat evenimentul, sunt strâns legate de faptul că modalitatea de organizare, desfășurare și susținere financiară a evenimentului “Întâlnirea maghiarilor covăsneni de pretutindeni”. reprezintă o problemă care se bucura de atenția întregii opinii publice, fiind o chestiune de interes general.

Față de aspectele de mai sus, se reține că jurisprudența Curții Europene statuează prevalența dreptului de informare cu privire la chestiuni de interes public care vizează politicieni și dreptul publicului de a fi informat cu privire la aspecte din viața privată a figurilor publice, în mod particular unde este vorba de politicieni. În același sens, politicienii trebuie să accepte în mod inevitabil și conștient verificarea strictă a fiecărui cuvânt și a fiecărei fapte ... și, în consecință, trebuie să dovedească un grad mai mare de toleranță.” (CEDO, între altele, cauza Lingens vs. Austria, Oberschlick 1, 2, 3 vs. Austria).

Având în vedere motivele expuse mai sus, Colegiul Director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale faptei de discriminare, prevăzute de art. 2 alin. 1 și 4 raportat la art. 15, din O.G. nr.137/2000 forma republicată.

Având în vedere considerentele reținute de Colegiul Director, în temeiul art. 20 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu majoritate de voturi ale membrilor prezenți(2 voturi împotriva: Dezideriu Gergely și Vasile Ana Monica) .

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1.Modalitatea de organizare și desfășurare a a evenimetului „Întâlnirea maghiarilor covășneni de pretutindeni”, aprobată de Consiliul județean Covasna prin Hotărârea nr. 153/27.12.2007, are caracter discriminatoriu conform art. 2 alin. 1 și 4 , coroborat cu art. 15 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

2.Recomandă Consiliului județean Covasna să adopte acele măsuri care să elimine excluderea cetățenilor români de alte naționalități decât cea maghiară de la manifestările organizate sub genericul „Întâlnirea maghiarilor covășneni de pretutindeni”.

3.Prezenta hotărâre se va comunica în termen legal părților.

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța competentă și în termenul legal, potrivit Legii nr.554/2004 privind contenciosul administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

COMȘA CORINA NICOLETA

DEZIDERIU GERGELY

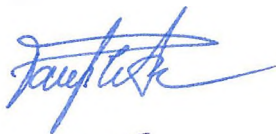
IONIȚĂ GHEORGHE

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU

PANFILE ANAMARIA

TRUINEA ROXANA PAULA

VASILE ANA MONICA

